

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/139/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200451
Dátum vydania rozhodnutia:	16.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200451.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľky: J. W., H. XXXX/X, W., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.03.2014, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/26/2014-15 zo dňa 17.07.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/26/2014-15 zo dňa 17.07.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5.3.2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok podľa § 46 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „ZoSZ“), v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „ZoSP“).

V odôvodnení krajský súd uviedol, že o nároku navrhovateľky na vdovský dôchodok bolo právoplatne rozhodnuté prvýkrát dňa 03.04.1999. Podľa vtedy platných právnych predpisov, zákona č. 100/1988 Zb., bol jej vdovský dôchodok vyplácaný po dobu jedného roka a odňatý bol dňa 03.04.2000. Odňatie vdovského dôchodku nastalo preto, lebo nebola splnená zákonná podmienka ust. § 46 ods. 2 písm. a) až e) ZoSZ. Nárok na vdovský dôchodok navrhovateľke nevznikol aj preto, že vek 50 rokov dosiahla až v roku 2003 (09.04.2003), z jej detí - 1 dieťa - W. T., nar. XX.XX.XXXX bol v starostlivosti rodičov do 16.04.1997, teda z uvedeného je zrejmé, že už v tom čase nebola splnená podmienka pre uvoľnenie vdovského dôchodku podľa ust. § 46 ods. 2 ZoSZ, pretože nešlo o vek 50 rokov a preukázanie starostlivosti o nezaopatrené dieťa a to do dvoch rokov po zániku skoršieho nároku na vdovský dôchodok. Navrhovateľka nebola invalidná, nevychovala dve deti a manžel nezomrel následkom plnenia

úloh v súvislosti s pracovným zaradením, I. pracovná kategória. Zo zákonných ustanovení vyplýva, že navrhovateľka pri podaní žiadosti (09.11.2013) o starobný dôchodok, v ktorom žiadala uvoľniť aj vdovský dôchodok, nemala splnené zákonné podmienky. Na námietku uvedenú v oprávnom prostriedku, v ktorom poukazuje na ostatné vdovy, ktoré poberajú vdovské dôchodky, prvostupňový súd uviedol, že tieto si mohli včas požiadať o nárok na výplatu vdovského dôchodku, ak splnili podmienky nároku na vdovský dôchodok. Z uvedených dôvodov, mohli mať priznané vdovské dôchodky. Porovnávanie uvádzaných prípadov nespadá do kompetencie súdu.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie v ktorom uviedla, že po smrti jej manžela poberala vdovský dôchodok na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 28.04.1999. Tento vdovský dôchodok poberala po dobu jedného roka. V uvedenom rozhodnutí bola zároveň odôvodnená vypočítaná výška jej vdovského dôchodku po uplynutí doby jedného roka a súčasnom vzniku nároku na starobný dôchodok. Toho času je poberateľom starobného dôchodku od 09.10.2013 číslo rozhodnutia XXX XXX XXXX X. V uvedenom rozhodnutí nebol priznaný vdovský dôchodok. Na základe toho požiadala Sociálnu poisťovňu o uvoľnenie vdovského dôchodku, jej žiadosti nebolo vyhovieť rozhodnutím, ktoré žiada preskúmať. Je toho názoru, že spĺňa podmienky priznania vdovského dôchodku, ktorý návrh potvrdila Sociálna poisťovňa svojim rozhodnutím zo dňa 28.04.1999, a preto navrhuje, aby Najvyšší súd toto rozhodnutie Krajského súdu Košice prešetril. V odvolaní ďalej poukázala na prípady, kedy niektorým vdovám bol priznaný vdovský dôchodok, pričom spĺňali obdobné podmienky ako navrhovateľka.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní považuje za neopodstatnené, pričom navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Nakoľko navrhovateľka sa nestará o nezaopatrené dieťa, ani do dvoch rokov po zániku nároku na vdovský dôchodok (vdovský dôchodok bol navrhovateľke odňatý od 03.04.2000) sa nestala invalidnou, nevychovala tri deti ani nedosiahla vek 50 rokov a do piatich rokov nedosiahla vek aspoň 40 rokov ku dňu smrti manžela, ktorý zomrel následkom pracovného úrazu utrpého pri plnení pracovných úloh v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie, alebo ktorý zomrel pri výkone služby v ozbrojených silách, žiadosť o vdovský dôchodok bola navrhovateľke zamietnutá správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je nedôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.03.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 259 ods. 1 ZoSP, v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 46 ods. 1 ZoSZ, vdova má nárok na vdovský dôchodok po dobu jedného roka od smrti manžela.

Podľa § 46 ods. 2 ZoSZ Po uplynutí doby uvedenej v odseku 1 má vdova nárok na výplatu vdovského dôchodku, ak

- a) je invalidná,
- b) stará sa aspoň o jedno nezaopatrené dieťa,
- c) vychovala aspoň tri deti,
- d) dosiahla vek 45 rokov a vychovala dve deti,
- e) dosiahla vek 50 rokov alebo
- f) dosiahla vek aspoň 40 rokov ku dňu smrti manžela, ktorý zomrel následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie za okolností uvedených v § 19 ods. 1 alebo ktorý zomrel pri výkone služby v ozbrojených silách.

Podľa § 46 ods. 4 ZoSZ Nárok na výplatu vdovského dôchodku vznikne znova, ak

- a) sa splní niektorá z podmienok uvedených v odseku 2 písm. a), c) až e) do dvoch rokov po zániku predošlého nároku na vdovský dôchodok alebo do piatich rokov, ak ide o nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý zomrel za okolností uvedených v odseku 2 písm. f), alebo
- b) vdova sa znova začne starať aspoň o jedno nezaopatrené dieťa.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5.3.2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok podľa § 46 ZoSZ.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Podobne ako krajský súd, tak aj najvyšší súd musí konštatovať, že po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne odporkyňa postupovala v súlade so zákonom o sociálnom poistení keď zamietla žiadosť navrhovateľky vdovský dôchodok z dôvodu, že navrhovateľka nesplnila podmienky stanovené ustanovením § 46 ZoSZ. Najvyšší súd sa taktiež stotožnil s názorom odporkyne, nakoľko navrhovateľka 1. sa nestará o nezaopatrené dieťa, ani do dvoch rokov po zániku nároku na vdovský dôchodok (vdovský dôchodok bol navrhovateľke odňatý od 03.04.2000) sa nestala 2. invalidnou, 3. nevychovala tri deti ani 4. nedosiahla vek 50 rokov, 5. nedosiahla vek 45 rokov a nevychovala 2 deti a do piatich rokov 6. nedosiahla vek aspoň 40 rokov ku dňu smrti manžela, ktorý zomrel následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie, alebo ktorý zomrel pri výkone služby v ozbrojených silách, žiadosť o vdovský dôchodok bola navrhovateľke zamietnutá správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá

veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/26/2014-15 zo dňa 17.07.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.